

חלק פרק אחד עשר סנהדרין

ק.

עין משפט
נר מצוה

י"א מ"א מ"ה פ"ה מהלכות
ת"ת הלכה ה סג
עשין עד טו"ע י"ד סי'
רמז סק"ק טו:

תורה אור השלם

1. ויהי הוא מספר למלך את אשר החזיק את המפת והזהר האשה אשר החזיקה את בנה וצעת אל המלך על ביתה ועל שדה ויאמר בחזי ארני המלך ואת האשה וזה בנה אשר החזיקה אלישע: מלכים ב ח ה ועל הנחל יעלה על שפתו מזה המנה כל עץ מאכל לא יבול עלהו ולא יתם פרוי לחזיון יבקר כי מימיו מן המקדש הבה יוצאים ויהיה פרוי למאכל ועליו לתרופה: ויקאל מו ב ושומתי כדכד שמשתיך ושרתיך לאבני אקדח וכל בבירך לאבני ישיעוהו נב יב
2. ויהי ואלהיקים אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים מהית לזה עקרים ואשר ממת עקלכם ואלו אתכם קוממיותי ויקראו כי יב אשר בנינו בנטעים בנעוריהם מגדלים כוית ממשבות תבנית היכל:
3. תהלים קמד יב
4. שוקיו עמודי שש מקידים על אדני פו מראשו כלבנון בחורו קאריים:
5. שיר השירים ה טו ירוון מדשן ביתך ונחל ערנך תשקם:
6. תהלים לו ט
7. ברוך אדני יום יום ועמם לנו האל ישועתנו סלה: תהלים סח כ
8. מי מדד בשעלו מים ושממים בורת תבן וכל בשלש עפר הארץ וסקל בפלס הרים וגבעות במאונכי: ישעיהו מ ב
9. להנחיל אהבי יש ואצרותיהם אמלא:
10. משלי ח כא
11. בסאסאה בשלחה תריבנה הגה ברוחו הקשה ביום קדים: ישעיהו כו ח

הוי: כנגד היכל וכו'. וזהו כי הוי אורח כל ההיכל עם הכותלים דכתיב (מלכים א ו) והצית אשר צנה המלך שלמה לה' ששים אמה ארכו וכותל מזרח שש אמות וכותל מערב שש אמות ואמה אחת טרקסין הרי י"ג אמות ואולם עשר אמה רוחב וכותל האולם שש הרי כ"ט ומאחורי האולם תהא אחד רחבו

שש וכתלו ה' הרי מ' וס' אמה של אורך הצית הרי מאה והיאך יכולין לכוף קומתן וליכנס צפתח שאין לו אלא רוס עשרים כלאמרת: **אשר בנינו**. כלומר בנינו שלנו יהיו לעמיד כאלונות גבוהין מגדלים: **ובנופנינו**. וזנות שלנו כוונות המחוטבות לצביות היכל כלומר ככותל ההיכל מחוטבות כמו (דברים כט) מחוטב עליך. לישנא אחרינא אהיכל דצית שני קאלמר דקיס לן היכל ס' אורך כרום מאה הוא: **לכווי דבי ויקא**. לחלונות שהשמש והאור נכנסין בהן אבל השערים גבוהים יותר: **(לנפסיר פה של מטה)**. להתייר ס' פה אלמים שיהו מדברים: **לנפסיר פה של מטה**. רחם של העקרות האוכלות מן העלין נפקדות: **איתמר נמי חוקים וכו'**. והיינו הך דלעיל לתרופה: **מראהו כלבנון**. וכתיב לעיל מינה שחורות כעורב וסמנין ליה חכו מממקיס: **יריוון מדשן ציפק**. אמר לי רבי דלעיל מינה מהאי קרא מיירי עניינא דמרעיש את עלמנו וקאלמר ירויוון מדשן ציפק שהקצ"ה משציען לעוה"ב: **מלא עומסו**. מלא חופנו של הקצ"ה עוזה: **וכי אפשר לומר**. הן היאך הקצ"ה יכול לקבל מלא עומסו של הקצ"ה והכי אין לו מקום לימן דכל העולם כולו אינו אלא כמורת ועד הגדול: **זבנות עולמות יתן לדדיק את העומס: במדה שאדם מודד**. חס מדד ונתן דקה לעני מלא חפניו הקצ"ה מודד בחפניו ונותן לו: **וכי אפשר לומר**. הן שיהא הקצ"ה נותן לאדם מלא חפניו והלא אינו יכול לסגול כל כך: **הוי**

לא שרו לן עורבא. לא אמרו לנו שום חידוש שלא מלינו צמורה (דשרינן עורבא): **נדקא שרינא לנו עורבא**. שהימר זה אינו מלוי צמורה אלא סופרים אמרוהו: **כגון דאמר הנהו רבנן**. כלדס שאומר אותם ת"ח דלשון צווי הוא זה שהיה לו לומר רבותינו שצמקוס פלוני.

לא שרו לן עורבא ולא אסרו לן יונה רבא כי הוו מייתי טריפתא דבי בנימין קמיה כי הוה חזי בה טעמא להיתירא אמר להו תחזו דקא שרינא לכו עורבא כי הוה חזי לה טעמא לאיסורא אמר להו תחזו דקא אסרנא לכו יונה רב פפא אמר כגון דאמר הני רבנן רב פפא אישתלי ואמר כגון הני רבנן ואיתיב בתעניתא לוי בר שמואל ורב הונא בר חייה הוה קא מתקני מטפחות ספרי דבי רב יהודה כי ממו מגילת אסתר אמרי הא [מגילת אסתר] לא בעי מטפחת אמר להו כי האי גוונא נמו מיחזי כי אפקירותא רב נחמן אמר * זה הקורא רבו בשמו דאמר רבי יוחנן מפני מה נענש גיחזי מפני שקרא לרבו בשמו שנאמר ויאמר גחזי אדני המלך זאת האשה וזה בנה אשר החזיק אלישע יתיב רבי ירמיה קמיה דרבי זירא ויתבי וקאמר עתיד הקב"ה להוציא נחל מבית קדשי הקדשים ועליו כל מיני מגדים שנאמר ועל הנחל יעלה על שפתו מזה ומזה כל עץ מאכל לא יבול עלהו ולא יתם פרוי לחדשיו יבכר כי מימיו מן המקדש [המה] יוצאים והיה פרוי למאכל ועלהו לתרופה א"ל ההוא סבא * יישר וכן אמר ר' יוחנן א [א] (יישר) אמר ליה ר' ירמיה לרבי זירא כי האי גונא מיחזי אפקירותא אמר ליה הא [האי] סיועי קא מסייע לך [לך] אלא אי שמיע לך הא שמיע לך כי הא * דיתבי רבי יוחנן וקא דריש עתיד הקב"ה להביא אבנים טובות ומרגליות שהן רששים על שלשים אמות וחוקק בהם עשר ברום עשרים ומעמידן בשערי ירושלים שנאמר * ושמתו כדכוד שמשותך ושעריך לאבני אקדח וגו' לגלג עליו אותו תלמיד אמר השתא כביעתא דצילצלא לא משכחינן כולי האי משכחינן לימים הפליגה ספינתו בים חזינהו למלאכי השרת דקא מנסרי אבנים טובות ומרגליות אמר להו הני למאן אמרי עתיד הקב"ה להעמידן בשערי ירושלים כי הדר אשכחיה לר' יוחנן דיתבי וקא דריש א"ל רבי דרוש ולך נאה לדרוש כשם שאמרת כך ראיתי אמר לו ריקה אם לא ראית לא האמנת מלגלג על דברי חכמים אתה * יהב ביה עיניה ועשאו גל של עצמות מיתבי * ואולך אתכם קוממיות ר"מ אומר מאתים אמה כשתי קומות של אדם הראשון רבי יהודה אומר ק' אמה כנגד היכל וכותליו שנאמר * אשר בנינו כנטיעים מגדלים בנעוריהם בנותינו מחוטבות תבנית היכל וגו' * יוחנן לכווי דבי ויקא מאי ועלהו לתרופה ר' יצחק בר אבדימי ורב חסדא חד אמר להתיר פה של מעלה וחד אמר להתיר פה של מטה איתמר * (נמי) חוקיה אמר להתיר פה איתמיין בר קפרא אמר להתיר פה עקרות ר' יוחנן אמר לתרופה ממש מאי לתרופה ר' שמואל בר נחמני אמר לתואר פנים של בעלי הפה דרש ר' יהודה ברבי סימון כל המשחיר פניו על דברי תורה בעולם הוה הקב"ה מבהיר זיווי לעולם הבא שנאמר * מראהו כלבנון בחורו כארוים אמר ר' תנחום * חנילאי כל המרעיב עצמו על דברי תורה בעולם הוה הקב"ה משביעו לעולם הבא שנאמר * ירויוון מדשן ביתך ונחל ערנך תשקם כי אתא רב דימי אמר עתיד תורה הקב"ה ליתן לכל צדיק וצדיק מלא עומסו שנאמר * ברוך ה' יום יום יעמם לנו האל ישועתנו סלה א"ל אביי וכי אפשר לומר כן והלא כבר נאמר * מי מוסד בשעלו מים ושמים בורת תבן אמר מאי טעמא לא שכוחת באגרותא דאמרי במערבא שכחי דרבא בר מר * עתיד הקב"ה ליתן לכל צדיק וצדיק ג' מאות ועשרה עולמות שנא' * להנחיל אוהבי יש ואצרותיהם אמלא יש בנימטריא תלת מאה ועשרה הוי תניא * ר' מאיר אומר במדה שאדם מודד מודדין לו דכתיב * בסאסאה בשלחה תריבנה אמר ר' * [א] יהושע וכי אפשר לומר כן אדם נותן מלא עומסו לעני בעולם הוה הקב"ה נותן לו מלא עומסו לעולם הבא והכתיב * שמים בורת [א] תבן ואתה אי אומר כן איזו היא מדה מרובה מדת טובה או מדת פורענות הוי

- א) [בכרות מנ: וש"נ],
- ב) [טעות הדפוס: א] צ"ב ע"ה, ד) [צ"ב ע"ה. ע"ש שבת לר. בכרות מנ.],
- ג) [ומנחת ל. ע"ש,],
- ד) [בנמנו לתלם], ו) [בשטח סוף עוקצים וז"ע וע"י וע"י סדר למשה ישוב נתן על וזה], ח) [סוטה ח: וע"י איתן רבי אומר אמנם שם טו: דמסקי דשמעי' לר"מ כי משמע דני דהלא עיקר וע"ש כנטי' וכן איתא ג"כ בחסופתא שם פ"ג], ט) [צ"ל מעלה, ח) וע"י כנטי' אחר ד"ה כי מוטו], י) [צ"ל אחר ד"ה שמשותך], יא) [צ"ל מעלה, ח) וע"י כנטי' מנחת מנח, ט) וע"י כנטי' שם], יב) [צ"ל שלם מאות ועשר בלחות וכו'.

גליון הש"ס

גמ' ה הקורא רבו בשמו. ע"י יבמות ט ע"ב תד"ה אמר:

הגהות הגר"א

- [א] גמ' י"ש. נמחק:
- [ב] שם יהושע נמחק:
- [ג] שם בורת תבן ואתה:
- [ד] א"ל ר"י ואתה:
- [ה] ד"ה שמשותך כי וזה כסה. י"ב ע"י כנטי' ע"י:

לעזי רש"י

דינרט"ס [דינטיירי'ש]. פירות מתוקים.

מוסף רש"י

יישר. יפה אמנת (שבת י"ג) ספיר קאלמת (פסחים י"ג: חולין ע"ה). וחוקק בהם עשר. על רחמי ברום עשרים. אקדת, לשון קודש שחוקק בהם, ומשמע נמי אכן עוזה שמאליה כש קודמת, כמו (ישעיהו י) קודמי אש (ושב"ס י"ב ע"ה). אקדח. קרובוקל"א בלע"ז ובמגנס יומן אבני גומלה (שם). כביעתא דצילצלא. בית עף קטן ששמו תליל (שם). גל של עצמות. כמת שנקב בשו"י ונפל מנתן הרבה (שבת כ"ד). להתיר פה של מעלה. סלה אלמים. סל אלם האולם ממנו נפסל (מנחות צ"ח). פה של מטה. פה רחם של עקמות (שם). חזקיה אמר כו'. חוקים ובר קפלה מפרשה מליטיו טפי ויאל היל (שם). בסאסאה. נתון אותה סלה עמלה כשפתא משלמה לחבנון תריבנה (טוטה ח:).